

Vzdálenosti mezi slovanskými jazyky a jejich vzájemná srozumitelnost (projekt)

Poskytovatel grantu: Grantová agentura Univerzity Karlovy v Praze (GAUK), č. projektu 4409

Doba trvání: 2009–2011

Hlavní řešitel: Marián Sloboda

Spolupracovníci: Katja Brankačec, Jozef Ivanecký, Magdalena Kroupová, Alena Lenkevich, Mira Nábělková, Lucija Šimičić

Anotace

Slovanské jazyky jsou skupinou příbuzných a více či méně vzájemně srozumitelných jazyků, čehož jejich nositelé někdy využívají při vzájemné tzv. receptivně multilingvní komunikaci (viz zvl. komunikaci česko-slovenskou). Systematický výzkum v této oblasti však dosud chybí. Cílem projektu je zjistit: 1) jak blízké si jsou blízké příbuzné slovanské jazyky po formálně-strukturní stránce a 2) jaká je jejich vzájemná srozumitelnost. Výzkum se tedy zaměří na *předpoklady* fungování receptivního multilingvismu, jednoho z modelů mezinárodní komunikace v multilingvní Evropě. Projekt nejprve přesně zopakuje postup již užitý při výzkumu germánských jazyků, čímž umožní srovnat poměry ve slovanské jazykové skupině s poměry v jazykové skupině germánské. Projekt však také vypracuje vlastní metodu, která lépe zohlední typologická specifika slovanských jazyků oproti germánským, zvl. v oblasti morfologie. Pro měření jazykové blízkosti/vzdálenosti bude použit tzv. Levenštejnův algoritmus, uplatňovaný v dialektometrii. Změřené "objektivní" vzdálenosti budou nato korelovány se "subjektivní" srozumitelností jazyků zjišťovanou zde pomocí testů.

Publikace

Sloboda, M. & Brankačec, K. (2014). The mutual intelligibility of Slavic languages as a source of support for the revival of the Sorbian language. In L. Fesenmeier, S. Heinemann & F. Vicario (Hrsg.), *Sprachminderheiten: gestern, heute, morgen / Minoranze linguistiche: ieri, oggi, domani*. Frankfurt am Main: Peter Lang, 25–44.

Sloboda, M. & Nábělková, M. (2013). Receptive multilingualism in 'monolingual' media: managing the presence of Slovak on Czech websites. *International Journal of Multilingualism*, 10 (2), 196–213.

Nekvapil, J., Sloboda, M., & Wagner, P. (2009): *Mnohojazyčnost v České republice: základní informace / Multilingualism in the Czech Republic: Basic Information*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny.